

Capitalen —, men ved sllge Omfætninger som de nævnte, der især forekomme; naar en fortrykt Mand sælger sin Gaard, opstaae flere Vanskeligheder; der fremkommer langt lettere en forviklet Tilstand, og det troer jeg ikke Staten kan være tjent med. Naar altsaa Arvingen vil blive i Besiddelse af Gaarden, saa mener jeg, der er ikke noget for ham at frygte; vil derimod den nye Selveier sælge, og maaskee til Personer, til hvem man ingen Tillid kan have, saa er det ikke mere end ret og billigt, at Staten har det i sin Magt at varetage sit Lary, ligesom enhver anden Creditor.

Hvad dernæst det væsentligere Punkt, Amortisationen, angaaer, da er der 2 Sider, fra hvilke Amortisationen anbefales, og indtrængende anbefales; den første for Statens Sikkerheds Skyld. Jeg skal slet ikke nægte den høitagede Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Davids), at der er nogen Fare ved Kjøbesummens Uopsigeligheid uden Amortisation, at det i enkelte Tilfælde under uheldige Conjunctioner kan skee, at Gaarden synker under den Kjøbesum, som nu bliver sat, omtrentlig eller maaskee lidt under to Trediedele af den nuværende Salgs værdi; jeg mener imidlertid, at den Fare dog er langt mindre, eller at der er lagt mindre Udfigt til, at et saadant uheldigt Forhold skal indtæde, end der var under de Omstændigheder, under hvilke sllge uheldige Forhold i Aarene mellem 1820 og 1830 indtraf. Det maa nemlig vel bemærkes, at den nuværende nye Selveier, saalænge han sidder paa Gaarden, kun har de gamle Byrder, og, vel at mærke, ikke under den tidligere Form, hvorunder det kunde blive vanskeligt for Staten at gjøre sin Ret gjældende, nemlig som Festsforpligtelse; derimod

har han nu Forpligtelsen som Renteforpligtelse, og, hvis han ikke opfylder de bestemte Vilkaar, der skulle findes i disse Obligationer, som i alle Obligationer for Umyndiges Midler, saa kan Staten jo træde til og inddrive Capitalen. Hvis altsaa Statsactiverne bestyres forsvarligt, saa troer jeg, at selv en upaalidelig Mand ikke let vil kunne paaføre Staten noget Tab, medens den paalidelige vil kunne holde sig og Gaarden oppe; da Gaarden derhos her fra først af er ubehæftet, ville de særlige mislige Forhold, der fremkaldte de høist uheldige Conjunctioner i de nævnte Aar saameget mindre med nogen Sandsynlighed kunne lade sig vente. Jeg troer altsaa vel, at der er nogen Fare, men at den ikke er saa stor, at den for mig kan overveie et andet Hensyn, som jeg anseer særdeles vigtigt ved denne Sag, og som jeg strax herefter skal omtale. Før end jeg imidlertid gaaer over til nærmere at udvikle dette Hensyn, skal jeg berøre det andet Hovedpunkt, som Taleren fremsførte, nemlig, at man ved Amortisationen, som han selv sagde, skulde tvvinge den mindre Paalidelige til at sørge for sit og Sines Bedste ved at afdrage paa Gjaldden. Dette Argument forekommer mig i det Hele af mindre Vægt; det maa være Reglen, hvilket ogsaa andre Talere have yttret, og vil blive Reglen blandt Kronens Fæstere med de indrømmede lempelige Vilkaar for Eiendommenes Overdragelse til dem, at de ville stræbe at afdrage, og det er da, vel at mærke, naturligt, at man overlader Tiden, naar de ville afdrage, til deres Leilighed, at de i de onde Aar ikke afdrage, og at de i gode Aar da ogsaa afdrage Saameget mere.